1850. N°. 131.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 28 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 26 October.

Ll. Donderdag werd hier het door het Departement van de Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* nieuw gestichte gebouw ingewijd. En zoo staat daar nu een groot gebouw ter plaatse waar vóór den 12den Januarij van het jaar 1807 het eenvoudig schoolhuis van het Departement was gevestigd, 't welk toen door buskruid werd vernield, waarbij van ongeveer 60 leerlingen 12 den dood vonden.

Daar de gewone Zaal ontoereikend was voor het verwachte aantal leden met hunne Dames en verdere genoodigden, werden de drie daaraan grenzende schoolvertrekken, door wegneming der afschutsels tot eene zeer ruime Zaal ingerigt, die gelegenheid liet ter plaatsing van ongeveer 400 stoelen, van welke geen enkele onbezet bleef, terwijl voorts nog al de langs de wanden geplaatste banken bezet waren en al de toegangen door staande personen werden ingenomen, tot er voor geen enkele meer plaats bleef.

Het feest werd geopend met schoone muziek, uitgevoerd door het Muziekgezelschap *Musis Sacrum*, welk gezelschap ook nu weder, zoo als bij vorige feestelijkheden, met de meeste bereidwilligheid hare uitstekende gaven onder directie van den Heer A. Le Lièvre aan deze feestelijke bijeenkomst ten offer bragt, en in welverdiende toejuiching die het zoo ruimschoots ten deele viel, voorzeker een strelende voldoening mogt inoogsten.

Nu trad de Voorzitter, de Heer Mr. H. C. Huyser op, en hield eene feestrede die met groot genoegen en algemeene toejuiching werd gehoord.

Spreker heette eerst de leden welkom in het nieuwe gebouw, wees vervolgens op het voorregt van zulk eene eigene stichting te bezitten, betuigde den dank der Maatschappij aan de Stedelijke Regering, door eene Commissie vertegenwoordigd, voor den afstand van den benoodigden grond, en bragt eene hartelijke hulde aan de Commissie uit de Maatschappij die al wat op de stichting betrekking had, van de eerste ontwerping af, met zoo veel zorg en overleg had geregeld en die nog steeds onvermoeid voortging, hare veelvuldige bemoeijingen met zoo veel ijver en beleid aan deze zaak te wijden, en deed voorts hulde aan allen die door hunne geldelijke bijdrage de onderneming uitvoerlijk hadden gemaakt.

Hij dankte vervolgens voornoemde Muzikale vereeniging voor den luister en het genoegen, die zij door hare zoo welwillende medewerking aan dit feest bijzette. Hij wees in den verderen loop zijner rede op de geschiktheid van het gebouw voor de verschillende doeleinden waartoe het bestemd was, trad wijders nog in eenige bijzonderheden en besloot met eenige toepasselijke dichtregelen.

Nadat de muziek zich nu weder had doen hooren, trad de Secretaris de Heer Dr. H. R. de Breuk op, en deelde in het gewone jaarlijksche verslag op onderhoudende wijze, de lotgevallen van het Departement mede, waaruit onder anderen bleek dat het Departement sedert korten tijd ruim 40 leden had aangewonnen en zich thans in het te voren ongekend getal van 198 leden mogt verheugen.

Nu werd andermaal een schoon muziekstuk uitgevoerd, en na eenige oogenblikken verpoozing trad de Voorzitter weder op en deelde van wege de Maatschappij aan J. Arnoldus, D. van der Henst, K. Sierat, D. Zwart en J. Slegtenhorst, die zich door het redden van drenkelingen verdienstelijk hadden gemaakt, met gepaste en hartelijke toespraken de hun van wege het Hoofdbestuur toegewezen belooningen uit.

Ten slotte trad de Leeraar der Remonstranten de Heer C. W. v. d. Pot op, en hij, die altijd met zooveel bijval gehoord wordt, genoot ook thans van zijne dichterlijke bijdrage de meeste voldoening. Hij droeg achtereenvolgens drie dichtstukken voor, getiteld: *Bloesem en vrucht; Zeemans-liedje* en *Het gebouw tot Nut van 't Algemeen.* Getuigde deze poëzij van de zucht des Dichters om God en Christus te verheerlijken en tot geloof en liefde op te wekken, zoo gaf hij in het laatste tevens een eenvoudig maar treffend tafereel van de bestemming der verschillende vertrekken van het gebouw, in welke hier een bewaarschool was gevestigd; daar aankomende meisjes uit geringeren stand tot nuttigen arbeid opgeleid; ginds de jeugd in de toonkunst werd geoefend, en elders de schoone boekerij der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde was geplaatst.

En nu hief nogmaals de Muziek hare toonen aan, en speelde welluidend en krachtig het Volkslied, waarmede het feest werd besloten.

Het gebouw was den 20sten Augustus 1849 aangenomen door den Heer H. J. van Leeuwen, Mr. Timmerman alhier, voor de som van f 20,700 welke met aandeelen van f 100.— door de leden en andere belangstellende personen was bijeengebragt.

Na het rooijen van het geboomte en gereed maken van den grond, begon men den 9den September aan het Hoofdgebouw, hetgeen reeds voor het einde van November onder dak kwam. Met Maart 1850 werd een aanvang gemaakt met het achter het hoofdgebouw geplaatste en daaraan verheelde schoolgebouw, en werd voorts het geheel in de eerste week van Junij ll. in gebruik genomen; zoodat in den korten tijd van drie voor zoodanig werk ongunstige najaars- en drie voorjaars maanden het gansche gebouw op het binnenwerk na, werd gezet, en den aannemer alle lof toekomt voor den trouw en ijver waarmede hij zijn werk heeft tot stand gebragt, welks ontwerping bij de beperktheid der som waarover men kon beschikken, den bekwamen bouwkundige, den Heer J. Schaap, Mr. Timmerman alhier, tot eere verstrekt.

— De *Staats-Courant* bevat het volgende: In het *Algem. Handelsbl.* van den 23sten dezer komt een artikel voor, waarbij van het verbeteren der gelegenheid tot verzending van brieven naar de Indiën over Triëst wordt gewag gemaakt.

De bijvoeging dat het eene *officiele* mededeeling is, geeft aanleiding om te doen opmerken dat de Nederlandsche post-administratie daaraan vreemd is, en dat zij zelfs geene kennis draagt van sommige der in dat artikel voorkomende bijzonderheden.

Er is alzoo voor alsnog niets veranderd ten aanzien der wijze van verzending uit de Nederlanden, ofschoon er met de betrokkene vreemde post-administratiën onderhandeld wordt om de ingezetenen van dit Rijk, ten aanzien hunner buitenlandsche briefwisseling, te doen deelen in het genot van alle verbeteringen die elders bij het postwezen zijn ingevoerd.

Het *Handelsblad* dit artikel overnemende, voegt er bij, dat het door hetzelve geplaatste stuk, van wege de Oostenrijksche administratie aan hetzelve was gerigt.

HET HAARLEMMER-MEER.

De Memorie van Toelichting, bij het wetsontsontwerp ter voorziening betrekkelijk de voortzetting der werken tot Droogmaking van het Haarlemmer-Meer, bevat: 1°. de geschiedenis der onderneming en overzigt van de werken; 2°. de uitzigten met betrekking tot de geheele voltooijing der onderneming; 3°. de toestand van het fonds ingesteld krachtens de wet van Maart 1839, tot waarborg van het genegotieerd kapitaal, en 4°. de uitgaven ter zake van de droogmaking.

Wij laten hier uit deze afdeelingen het voornaamste volgen:

1°. *De geschiedenis der onderneming en overzigt van de werken.*

De wet van Maart 1839 bepaalde eene geldleening van 8 millioen, naarmate der behoeften bij reeksen te plaatsen. Er is vervolgens genegotieerd: in 1840, f 2,000,000 à 5 pCt.; in 1841, f 3,000,000 à 5 pCt.; in 1845, f 1,000,000 à 4 pCt.; in 1847, f 1,000,000 à 4½ pCt., en in 1849, f 1,000,000 à 5 pCt.

Eene Commissie van elf leden werd bij Koninklijk besluit van 22 Mei 1839 benoemd; zij begon hare werkzaamheden den 4den Junij.

Het ontwerp van 1837 moest, zoo als is gezegd, tot grondslag strekken. Dat ontwerp, door eene vroegere, kort daarop ontbonden, Commissie gevormd, gaf eene uitgaaf aan van f 8,355,000.

Het liet het Spieringer-Meer, 1,400 bunders groot, buiten de droogmaking, en stelde de oprigting van het stoomgemaal te Spaarndam als twijfelachtig. Bij de wetsvoordragt van 1839 was intusschen slechts van de effen som van 8 mill. gewaagd. Bij de behandeling van het ontwerp was nu ook de droogmaking van het Spieringer-Meer toegezegd en, in verband daarmede het stoomgemaal te Spaarndam als zeker gesteld. Er moeten dus, behalve de zekerheid dezer uitgaaf, voor f 355,000 minder, 1,400 bunders meer worden drooggemaakt.

Met deze wijzigingen waren de grondslagen der onderneming: droogmaking van het geheele Meer, de Spieringer- en Kager-Meren daaronder begrepen, tot eene oppervlakte van 18,154 bunders gemiddeld 4 ellen onder water; — afsluiting door een zwaren ringdijk, ter lengte van 53,500 ellen of bijna

11 uren gaans, waarvan 2.780 ellen plempdijk; — graving eener breede ringvaart rondom dien dijk; — storting van het uit te malen water op den boezem van Rhijnland, dus niet regtstreeks op het buitenwater; — voorziening in de behoeften tot ontlasting van den alzoo te bezwaren en, bij de wegneming van het Meer, tot een vijfde te verkleinen boezem; — voorziening bij zomerdroogte in de behoefte aan water van dien verkleinden boezem; — daarstelling van werken tot gerief der scheepvaart op de Meer, en tegemoetkoming van hetgeen zij door omweg verliest.

Na een aantal onteigeningen en andere voorbereidende maatregelen, deed men reeds in Januarij 1840, en vervolgens tot September van dat jaar, onderscheiden groote aanbestedingen, betrekkelijk de verbetering van het Katwijksche kanaal, den jaagweg langs het Spaarne, en voornamelijk den ringdijk en de ringvaart, waarvan de eerste spade den 5den Mei 1840 werd gestoken.

Bij de volgende vermelding van de uitgevoerde werken, is de volgorde dier artikelen tot leiddraad genomen.

Art. I. *Werken ter voorziening in de behoeften van Rhynlands uitwatering, de verruiming van het Katwijksche kanaal en van den Rhijnsburgschen vliet, met de daartoe behoorende sluis- en brugwerken, stoomgemaal, sluis en boezem te Spaarndam, mitsgaders de verruiming van het Spaarne.* Die werken zijn vijf in getal:

a. De Katwijksche uitwatering, in 1806 gegraven, was 28 el breed en werd tot 52 el verruimd. Tot meerdere toeleiding van het water is een kanaal gegraven van de Leede tot aan het punt waar die verruiming is begonnen, over eene lengte van 4235 el, met drie kapitale houten bruggen. De verruiming van het kanaal maakte noodzakelijk de verlenging van twee zware steenen bruggen daarover gelegen en het voegen van twee nieuwe bij de drie oude openingen van de zware binnensluis. Al deze werken waren in 1843 reeds voltooid.

b. De verdieping van het Spaarne, dat op vele plaatsen de toevloeijing van water naar de sluizen van *Spaarndam* belemmerde, is in 1841 voltooid.

c. Het stoomgemaal te Spaarndam, hetwelk den verkleinden boezem in water-ontlasting moet behulpzaam zijn, wanneer de winden den natuurlijken sluisgang aldaar en te Halfweg, door opzetting van het IJ, beletten. Hiertoe behooren: eene zware sluis, 14 el wijd, gebouwd in den dijk aan het IJ, door welke sluis het opgemalen boezemwater wordt doorgelaten: een kleine voorboezem tusschen die sluis en het stoomgemaal; een klein bijkanaal uit het Spaarne, achterom dien voorboezem, naar de kleine sluis te Spaarndam, ten einde het gebruik dezer sluis te behouden. Het stoomgemaal van 200 paardenkrachten heeft aan elke zijde 5 schepraderen, welke 10 te zamen eene breedte beslaan van 21 el. Aanvankelijk door den fabrikant verkeerd gesteld, heeft het dikwijls gehaperd en aanleiding tot buitengewone kosten gegeven. De onoplettendheid van den machinist heeft eens een ongeluk aan veroorzaakt, maar sedert geruimen tijd zijn al die zwarigheden te boven gekomen, en het werktuig voldoet goed aan zijne bestemming. Al de werken hier bedoeld waren in 1844 voltooid.

d. Voor een tweede stoomgemaal te Halfweg, waartoe de behoefte is gebleken, zijn de plans en bestekken gereed, doch de uitvoering op eene uitgaaf van ƒ200,000 geraamd, is in afwachting van de thans voorgedragen voorziening achterwege gebleven.

e. De voorziening in aanvoer van zoet water op den boezem van Rhijnland bij zomerdroogte. Zoolang het Meer bestond, gaf het voor de vaarwaters en voor de inlating in de polders eene genoegzame hoeveelheid water. Maar dat de verkleinde boezem daartoe dikwijls ontoereikend zal zijn, ligt in den aard der zaak. De aanvoer van zoet water van elders moet voortaan dien verkleinden boezem ter hulpe komen. Geen beter middel heeft zich aangeboden dan dien aanvoer uit den IJssel te Gouda, langs de Gouwe, te doen plaats hebben. Kan daartoe gebruikt worden eene bestaande, doch sinds lang buiten dienst gebleven sluis, dan zal dit de eenvoudigste weg zijn. Doch op die sluis en op de Gouwe, als boezem, maken onderscheidene besturen aanspraak, als Gouda zelf, het hoogheemraadschap van Schieland en het heemraadschap van Bloemendaal (bij Gouda). Gelukt eene eindschikking deswege, dan zal men toch nog op eene uitgaaf van ƒ45,000 moeten rekenen. Slaagt de Commissie in die pogingen niet, dan zullen nadere voorzieningen worden overwogen.

Art. II. *Aanleg der ringvaart, ringdijken, polderkaden en bermsloten.* In 1843 was bijna de geheele omringing voltooid, behalve de hoofdtoegangen voor water en tevens voor scheepvaart, ter lengte van ongeveer 57,000 ellen. In dat jaar werden die toegangen meerendeels gedigt, ter lengte van omtrent 2000 ellen.

Behalve eenige kleine gaten, ten dienste der visschers van Aalsmeer, bleven slechts open de drie doorvaarten, van het Spaarne, de Kaag en de Oude Wetering, te zamen ongeveer 500 ellen.

Reeds in April 1845 waren de bestekken voor de digting dier openingen gereed, waarmede de geheele sluiting zou volbragt zijn, en den 3den Junij werd de Commissie gemagtigd tot de aanbesteding, behoudens nader overleg met Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rhijnland, met hetwelk de zwarigheden eerst in 1847 werden vereffend, waarop in Julij de aanbesteding der digtingswerken volgde, welke echter niet voor Mei 1848 zóóverre geëindigd waren, dat de uitmaling van het Meer met den Leegwater, toen nog alléén gereed, kon beginnen.

Art. III. *Schadeloosstelling voor in te nemen gronden, gebouwen en andere eigendommen.*

Voor de Katwijksche uitwatering zijn 155 onderscheidene percelen, veelal van het beste bouwland, noodig geweest; voor het jaagpad langs het Spaarne 122 percelen, voor de overige werken nog bijna 1700, in alles ongeveer 2000.

Op enkele uitzonderingen na, zijn zij, bij ruim 500 onderscheiden overeenkomsten, tegen redelijke prijzen, en behoudens slechts enkele processen, welke geene zeer ongunstige uitkomsten hadden, onteigend. De werken zijn overigens daardoor nergens vertraagd; maar er blijft nog één gewigtig punt ter beslissing over, de regten namelijk, die de stad Leyden beweert op het Meer te hebben.

Reeds in 1840 meldde het gemeentebestuur zich bij de Commissie aan, ten einde schadeloos gesteld te worden voor eventueel verlies der visscherij in het Haarlemmer-Meer. Na raadpleging van drie regtsgeleerden, in hoeverre die aanspraak geldig was, werd bevonden, dat de visscherij ongeveer ƒ1000 aan Leyden ieder jaar zuiver opbragt, en met wederzijdsch goedvinden werd eene overeenkomst ontworpen tot afdoening dezer zaak voor eene som van ƒ15,000 in eens af, dat is de uitkoop tegen penning 15. Toen echter daaraan, op het einde van 1841, niets meer dan de onderteekening ontbrak, waartoe de Commissie het ontwerp aan Leyden had aangeboden, ondervond dit in den stedelijken raad zwarigheid; deze was, zoo als bekend is, van meening geworden, dat de regten der stad in dezen zich veel verder uitstrekken en ook betreffen den ondergrond, en zonder dat iets meer van de onderhandeling was vernomen, werd aan de Commissie in September 1844 eene zoogenaamde acte van *nonpraejudicie* door Leyden geïnsinueerd. Dit stuk, dat in September 1847 (toen de sluting van het Meer scheen op handen te zijn) door soortgelijke insinuatie werd gevolgd, werd van wege het Departement van Binnenl. Zaken in handen gesteld van den Lands-Advocaat, en heeft een advies van dezen, in eene uitgebreide memorie vervat, ten gevolge had.

Inmiddels heeft het bestuur van Leyden aan de Commissie, op hare aanvraag om antwoord nopens het lot van het aangeboden ontwerp van overeenkomst, in December 1845 te kennen gegeven, dat daarin ten gevolge van de nadere beschouwingen der zaak niet kon worden getreden, maar dat het bestuur niettemin tot nieuwe onderhandelingen bereid was. Wederzijdsche gecommitteerden behandelden de zaak bij mondeling overleg, doch vruchteloos; eisch en bod liepen veel te ver uiteen, ofschoon het bod, ten einde de zaak zoo mogelijk in der minne te schikken, zeer aanzienlijk was verhoogd. De Commissie had namelijk, daargelaten de vraag, of het bezwaren der landen bij den verkoop met eene grondrente, met de wet van 1839 was overeen te brengen, zoodanige rente ten minste tot grondslag genomen; en nu was, behoudens hoogere goedkeuring, het bod der Commissie 30 cents per bunder, gerekend over 18,000 bunders, alzoo ƒ5400 's jaars, vertegenwoordigende tegen den penning 15 ƒ81,000 kapitaal; maar de eisch beliep ƒ4 per bunder over 16,000 bunders, dat is ieder jaar ƒ64,000, of tegen den penning 15, ƒ960,000.

Het bestuur van Leyden nu had de Commissie bekend gemaakt met zijne in druk uitgegeven stukken. De Commissie deelde de memorie van den lands-advocaat wederkeerig aan dat bestuur mede, en met toestemming van het Gouvernement werd die nu ook voor de leden van den Raad, voor rekening der stad, gedrukt.

Den 26sten Junij 1848 schreven de Leydsche gecommitteerden aan de Afgevaardigden der Commissie, »dat de voorschreven memorie de meening van den Raad der stad niet had gewijzigd; dat men echter bereid was, nadere voorstellen tot schikking aan te hooren."

Doch na al het voorgevallene scheen aan schikking door wijziging van eisch en bod niet te kunnen worden gedacht. Dien ten gevolge deed de Commissie, in overleg met den Minister van Binnenlandsche Zaken, den 13den November 1848 een geheel ander voorstel, namelijk om de zaak eenvoudig aan de beslissing des regters, en wel, bij prorogatie van jurisdictie, dadelijk aan de uitspraak van het Prov. Geregtshof van Zuidholland te onderwerpen.

Den 18den Junij 1849 was het antwoord, »dat de Raad der stad Leyden vermeende, dat voorstel, als geenszins overeenkomende met de belangen der stad, niet te mogen aannemen, maar steeds tot schikking bereid was, en dat, indien deze niet mogt tot stand komen, de regten der stad volgens de gewone wijze van procederen zouden moeten gehandhaafd worden."

Het kwam hierop der Regering het verkieslijkst voor, af te wachten of, en zoo ja, welke regtsvorderingen het Gemeentebestuur van Leyden zal instellen. Met hare voorkennis heeft toen de Commissie in Augustus jl. aan de Leydsche Afgevaardigden gemeld, dat de delegatie van hare gecommiteerden was ingetrokken.

Behoudens dit zoo belangrijk onderwerp, waarvoor, bij raming, wordt gebragt ƒ10,000 meer dan door de Commissie aanvankelijk is aangeboden, en de regeling van eenige onteigeningen, waaronder die voor het tweede stoomgemaal te Halfweg, die te zamen niet meer dan ƒ7000 zullen vorderen, zijn al de onteigeningen afgeloopen.

(Vervolg en slot in een volgend nommer).

AMSTERDAM, 24 October.

Aangaande het schip Albatros, Kapt. Haasnoot, van hier te Batavia, onder noodtuig aangekomen, wordt volgens brief van den Kapitein het volgende gemeld: — »na den 23sten Junij op 38° 56′ Z. Br., 27° 3′ W. L., steeds toenemende zware stormen, vergezeld met hooge zeeën en donder en bliksem, doorgestaan te hebben, was hij den volgenden nacht door eene zware stortzee beloopen, waardoor de hut plat nedersloeg, het stuurrad en de stuuras verbrijzeld werden, en de kajuitskap met schijnlicht, nachthuis en kippenbanken aan stukken en over boord sloeg.

Na een hulproer-pen gemaakt te hebben, en terwijl het weder iets bedaard was, dacht hij de reis voort te zetten, doch nam het weder in den loop van den

morgen zeer toe, en was hij daardoor genoodzaakt vier man aan de stuurtalies te houden, tot dat het eindelijk op den middag tot een orkaan oversloeg; ten gevolge hiervan liep het schip uit het roer en in den wind, waardoor de lijboeg en zijde nederzegen en water schepte. Naauwelijks drie streken opgeloefd zijnde, brak de fokke-ra en sloeg het marszeil met de helft van die ra over stag; daardoor werd de voorsteng afgedraaid, viel met het marszeil, bramra met steng enz. aan lij neder, en namen door den schrikkelijken wind in hunnen val een groot gedeelte van den grooten mast, die 6 voeten boven het dek afbrak, de bezaanssteng, ezelshoofd en zaling mede, waardoor het schip weder oprees en dwars van wind in zee lag; hetzelve werkte daardoor vreeselijk, en was de Kapitein genoodzaakt het over boord geslagen tuig, dat geweldig tegen het schip stootte, zoo spoedig mogelijk te doen kappen, hetgeen na verloop van een uur volbragt was. Het schip nu zonder steun van stagen of leiders zijnde, en geweldig nederdrukkende, vreesde men zeer voor de boegspriet en trachte men de kluiver- en buiten-kluiverboomen binnen te krijgen; doch voor- en aleer dit bewerkstelligd was, braken dezelve voor het ezelshoofd af en rakten den stampstok met alles mede.

Het schip, hoedanig ook ontredderd, bleef nogthans digt. Er werd een noodtuig opgebragt, waarmede de reis naar Batavia werd voortgezet en in 42 etmalen volbragt, hebbende het schip alzoo dooréén 33 mijlen per etmaal onder gezegd tuig afgelegd.

Kapt. Haasnoot had veel vrees voor het koper, waarvan zigtbaar p. m. 100 bladen waren afgeslagen. Het schip zou te Batavia van het benoodigde tuig en wand worden voorzien, en vervolgens naar Sourabaya zeilen, om aldaar verder te worden nagezien. Intusschen was de lading in behoorlijke orde gelost en alleen een gedeelte ijzer aan boord gebleven, ten einde het schip tot Sourabaya voor ballast te dienen.

APELDOORN, 24 October.

Bij gelegenheid van de kermis alhier, heeft de onderwijzer der Armenschool het denkbeeld opgevat om aan zijne leerlingen geene vacantie te geven, maar daarentegen eenen vrolijken dag te bezorgen in de nabijheid der school, van het kermisgewoel verwijderd. Dit denkbeeld bij een onzer aanzienlijke ingezetenen bijval gevonden hebbende, heeft deze, de tot de uitvoering daarvan bestemde gelden, door eene belangrijke bijdrage vermeerderd, waardoor het mogelijk werd, de talrijke schaar, Dingsdag ll. op versch geboterd brood met suiker en koffij te onthalen, nadat de onderwijzer in den voormiddag verschillende spellen en ligchaamsoefeningen met zijne leerlingen had uitgevoerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 23 October.

Twee der postduiven, die Sir John Ross uit de haven van Ayr in Schotland had medegenomen en die hij zou oplaten wanneer hij Sir John Franklin vond of als hij in het ijs beklemd mogt raken, zijn Vrijdag jl. te Ayr teruggekomen in het duivenhok, waar zij opgevoed waren. Beide vogels zijn kort na elkander verschenen, maar geen hunner had een briefje of eenig ander teeken bij zich. Blijkbaar was het echter, dat een der duiven een briefje gedragen had, maar dat waarschijnlijk door een geweerschot was weggenomen, want het dier was gekwetst. Men kan natuurlijk geenerlei gissing maken over het juiste tijdstip toen zij opgelaten zijn, maar uithoofde van de snelheid, die dezen dieren eigen is, mag men vermoeden dat zulks nog slechts zeer kort was geleden. Een tweede voorbeeld van zulk eene groote reis van postduiven bestaat waarschijnlijk niet, want men berekent, dat zij minstens 2000 mijlen [666 uren gaans] hebben moeten afleggen. Sir John Ross heeft nu nog drie duiven over, vermits hij er vijf had medegenomen, die volgens zijne laatste brieven allen levend en gezond waren.

— Het stoomschip Diana heeft 455 varkens, 164 ossen en koeijen, 38 kalveren, 530 schapen van Harlingen en het stoomschip Magnet het verbazend getal van 1133 schapen van Amsterdam aangebragt.

— De Groenland- en Straat-Davis-visscherij is dit jaar zeer ongunstig uitgevallen, zoodat de uitkomst eene groote vermindering zal aantoonen in vergelijking met het vorige jaar. Verleden jaar waren 40 schepen tot die vangst gebezigd, het getal gevangene visschen was 218 en de gewonnen traan 1761 ton. In dit jaar zijn slechts 32 schepen voor de vangst gebezigd en tot dus ver niet meer dan 33 walvisschen gevangen, opleverende 650 ton traan.

— Van 1e Jan. tot 30 Junij 1850 zijn op de Mississippi 67 stoomvaartuigen vergaan, waarbij 550 personen het leven hebben verloren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 October.

De afgetreden Minister van Oorlog, d'Hautpoul is door den President benoemd tot Gouverneur-Generaal van Algerie. Men meent echter dat dit slechts voor de leus is, en hij weldra tot een aanzienlijk Gezantschap zal worden geroepen.

— Volgens brieven uit Algiers, bleef de Cholera daar nog vrij sterk heerschen.

SARDINIE.

TURYN, 16 October.

Het Ministeriële blad *il Risorgimento*, zegt in een vertoog over het mislukken der zending van den Heer Pinelli te Rome, dat zulks geenerlei invloed op de denkwijze der Sardinische regering zal uitoefenen; dat de regering steeds van oordeel is, dat door de reeds vastgestelde en later nog naar hetzelfde beginsel te ontwerpen wetten in de betrekkingen tusschen kerk en staat niets veranderd wordt; dat, toen Rome en de Bisschoppen tegen de bedoelde wetten geprotesteerd hadden, de regering, ofschoon dezen tegenstand niet voorzien hebbende, met gewonen eerbied jegens den Pauselijken Stoel, den Ridder Pinelli naar Rome gezonden had, niet »om eene geheel overtollige toestemming te erlangen," maar alleen om den H. Stoel, die ten deze in dwaalbegrippen verkeerde, in te lichten en te regt te wijzen; dat Rome geweigerd had de zending van den Heer Pinelli in haren waren aard te erkennen; en getracht had de zaak op een ander terrein over te brengen; en dat onder die omstandigheden de Heer Pinelli teruggekeerd was, om geenerlei toegefelijkheid te betoonen jegens eenige vordering, die slechts in het minst met de onafhankelijkheid zijner regering onbestaanbaar kon zijn.

ITALIE.

Uit Assise wordt gemeld, dat men aldaar na lang zoeken, het lijk ontdekt heeft van de H. Clara. — Zij werd geboren in 1293, en stichtte de orde van H. Clara of der Clarissen, welke zich in Italie, Duitschland en Frankrijk heeft uit gebreid. — De H. Clara is dus reeds ongeveer *vijf* eeuwen geleden gestorven en begraven. Het lijk is, op magtiging van Z. H. den Paus, in tegenwoordigheid van zeven Bisschoppen opgedolven. Men had namelijk, zooals gezegd is na lang zoeken, ontdekt, dat het onder het altaar der kerk begraven lag.

FRANKFORT.

• 23 October.

De bijdragen uit Duitschland voor Sleeswijk-Holstein bedragen tot nu toe 14,870 thl.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 16den October de Heeren P. S. Gerlings, van Haarlem, en P. J. J. Linckers, van Leyden, beide in de Regten, met *Theses.*

Zondag ll. is in de Kerk der Remonstranten alhier, ten behoeve van de noodlijdende inwoners van het door de rampen des oorlogs zoo hevig geteisterde *Frederiksstadt*, gecollecteerd *f* 1.—.

ADVERTENTIEN.

CURATELE.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato 22 October 1850, is ten verzoeke van JOHANNA MARESCHAL, Echtgenoot van JAN FILET, wonende te *Leyden* aan de Beestenmarkt, dezelve JAN FILET, ter zake van Verkwisting, **gesteld onder Curatele.**

Van wege den Verzoekster,
P. K. DOEFF, *Procureur.*

Liedertafel de Avondster.

Uitvoering voor de Buitengewone Leden, op Donderdag den 31sten October 1850, in het Logement *de Zon*, des Avonds ten 8 ure.

De Ondergeteekende acht zich verpligt het Publiek te waarschuwen voor de handelwijze van P. ENGELS, *Boekverkooper* alhier, die bij de Ingezetenen dezer stad biljetten heeft laten rondbrengen, waarin hij het doet voorkomen Uitgever te zijn van eene pas in het licht verschenen Nieuwe Kaart der Stad *Leyden*, en (NB.) het Publiek ook attent maakt op eene annonce in de *Leydsche Courant*, zonder opgave van dagteekening en jaar; welke annonce even als zijne zoogenaamde Nieuwe Kaart *vijf* jaren oud is, van 29 December 1845, in welk jaar een zeer klein Géographisch Kaartje der Stad, ten dienste voor een klein Schoolboekje, door hem is uitgegeven.

De NIEUWE GROOTE PERCEELSGEWIJZE KAART dezer Stad, welke met eene lijst ter Inteekening thans wordt aangeboden, zal alleen verkrijgbaar zijn bij den Ondergeteekende,

W. J. VAN CAMPEN,
Landmeter der 1ste klasse van het Kadaster te Leyden;
Langebrug bij de Ruïne.

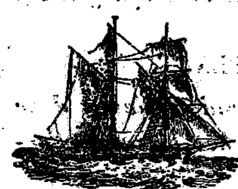
LEYDEN, 26 October 1850.

De Commissie van Bestuurders van het Minnehuis, alhier, acht het zich tot eenen aangenamen pligt den Heer J. HEYNEN, *Gezigtkundige en Hofleverancier* te *'s Gravenhage*, openlijk haren dank te betuigen, voor de menschlievende wijze waarop hij in den loop dezer week aan een 25-tal bestedelingen, kosteloos, naar de behoefte van elks gezigt, brillen heeft willen uitreiken, nadat door hem in het voorjaar dezelfde uitreiking aan een 50-tal bestedelingen had plaats gehad.

OLIVIER, *President.*
LEYDEN, 26 October 1850. J. HOLTZ, *Loco Secretaris.*

Op den 13den dezer maand **VERMIST** in het Station te *Leyden*, een Pakje bevattende: **een Diploma, Certificaten, enz.** Vinder wordt verzocht hetzelve te willen bezorgen aan het Bureau van dit blad.

Ligt in Lading,

naar de **KAAP DE GOEDE HOOP, BATAVIA en SAMARANG**, voor Passagiers en Goederen, het Gekoperd, Nederlandsch Barkschip ***Prins Veldmaarschalk***, Kapitein D. C. RIETBERGEN, hebbende uitmuntende Inrigting voor Passagiers. Adres bij P. A. VAN ES & COMP., *Cargadoors* te *Rotterdam*, en DE GROOT ROELANTS & COMP., te *Schiedam*.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **Fransche Pianino** van FLEIG. Te bevragen bij L. SPRINGER, Breedestraat, Wijk IV. No. 319.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement*, aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 2den November 1850, bij Opveiling, en op Zaturdag den 9den November 1850, bij Afslag, telkens des avonds ten 6 ure, van:

No. 1. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, hebbende eene fraaije Marmeren Gestucadoorde Gang, vier ruime Benedenen onderscheidene Bovenkamers, meest allen Behangen en van Stookplaatsen voorzien, waarvan twee achteraan, een aangenaam uitzigt hebbende over den Rhijn; voorts welingerigte Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droog- en Turfzolders en verdere gemakken, aan de noordzijde van de Hoogewoerd tusschen de Watersteeg en het Korte Steenschuur, Wijk III. No. 416.

No. 2. Een weldoortimmerd HUIS EN ERF, waarin de *Melkverkooperij*, sedert onheugelijke jaren met best gevolg wordt gedreven, aan de zuidzijde van de Haarlemmerstraat, omtrent de Vrouwesteeg, Wijk VI. No. 314.

No. 3. Een DITO, met welingerigte Bovenwoning en fraaijen Tuin, aan den Ouden Singel, omtrent de Koolstraat, Wijk V. No. 417A.

No. 4. (*In tegenwoordigheid van den Ed. Achtb. Heer Kantonregter te Leyden*): Een sints weinige jaren geheel nieuw gebouwd WINKELHUIS, met welingerigte Bovenwoning, aan de westzijde van de Hooigracht, aan den hoek van de Hooglandschekerk-Choorsteeg, Wijk VII. No. 794. Alle binnen *Leyden*.

De voorschreven Perceelen kunnen worden bezigtigd daags vóór en op den dag der Opveiling en van de definitieve Toewijzing; zullende na de Opveiling verhoogingen worden aangenomen, ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*, alwaar inlichtingen te bekomen zijn.

Bij SCHREUDER & VAN BAAK, op de Botermarkt alhier, is weder ontvangen eene groote menigte

SPEELKAARTEN,

zoowel Frankforter als andere goede Soorten, Jas-spelen van 3 Cents en hooger, Omber en Whist van 7½ Cents en hooger, welke zich aanbevelen door gladheid in 't schuiven.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 12den November 1850, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Julij 1849.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Genezing van een geheel verzworen been door de Pillen en Zalf van Holloway.

Uitreksel uit eenen brief van den Heer EASTWOOD te Hull, woonachtig in de Marvelstraat No. 6, aan den Professor HOLLOWAY. Mijnheer, voor twee jaren was ik zwaar lijdende aan een ziek been, hetwelk vol zweren was. Ik wendde mij aan onderscheidene Heel- en Geneeskundigen, doch derzelver toegediende middelen hielpen mij niet. Ten laatste nam ik bij Mejufvrouw NOBLE alhier eenige dosis van uwe *Zalf* en *Pillen*, waardoor mijn been binnen korten tijd geheel genezen werd. Uit een gevoel van dankbaarheid maak ik dit openlijk bekend, op dat anderen bij diergelijke gevallen daarvan gebruik mogen maken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à f0.90, f2.10, f3.30, f7.75, f15.50, f23.50.
Potjes Zalf à f0.90, f2.10, f3.30, f8.15, f15.90, f23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.
Zaturdag 26 October. Van f36 tot f39.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.
Zaturdag 26 October.

Oude Tarwe f7.80 tot f8.20. Nieuwe Tarwe f7.50 tot f7.80. Oude Rogge f5.80 tot f6.00. Nieuwe Rogge f5.80 tot f6.10. Gerst f4.30 tot f4.60. Haver f2.80 tot f3.60. Paardeboonen f4.80 tot f5.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG, 25 October.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	56$\frac{1}{2}$	56$\frac{9}{16}$	56$\frac{9}{16}$
Dito Certificaten	„ 3 „	67$\frac{1}{2}$	67$\frac{5}{8}$	67$\frac{5}{8}$
Dito dito	„ 4 „	88$\frac{7}{16}$	—	—
Amortisatie Syndicaat	„ 3½ „	—	—	—
Handelmaatschappij	„ 4½ „	168$\frac{3}{4}$	169$\frac{1}{4}$	—
O. I. Leening	„ 4 „	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	„	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	„ 4½ „	—	—	—
Haarlemmermeer	„ 5 „	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	104$\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	104$\frac{1}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	—	—	—
Dito 1840	„ 4 „	87	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	—	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	65$\frac{3}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën	„ 4 „	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten	fl. 250 „	—	—	—
Dito dito 1835	„ 500 „	145	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	11	11$\frac{1}{16}$	11
Dito dito Onbep. Stukken	„ 5 „	10$\frac{5}{8}$	10$\frac{3}{4}$	—
Dito Obligatiën	„ 3 „	38$\frac{1}{2}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	33$\frac{3}{4}$	33$\frac{7}{8}$	33$\frac{3}{4}$
Coupons Ardoins		8$\frac{5}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	73$\frac{3}{4}$	74	—
Dito Nieuwe	„ 5 „	78$\frac{1}{4}$	78$\frac{5}{8}$	78$\frac{5}{8}$
Dito 1847	„ 2½ „	39$\frac{1}{8}$	39$\frac{1}{2}$	—
BELGIE, Banc.	„ 2½ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ 2½ „	46$\frac{3}{4}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 „	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 5 „	36$\frac{1}{16}$	36$\frac{1}{8}$	36$\frac{1}{16}$
Dito dito	„ 4 „	35$\frac{5}{16}$	35$\frac{1}{2}$	35$\frac{3}{8}$
VENEZUELA,	„ 3 „	33$\frac{1}{8}$	33$\frac{1}{4}$	33$\frac{1}{8}$
MEXICO,	„ 5 „	29$\frac{5}{8}$	29$\frac{11}{16}$	29$\frac{11}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		3$\frac{3}{16}$	—	—

Grieken 3¾, 4.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.